

Lausunto

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Asia: Sanaston lausunto koskien valtioneuvoston asetusta yhteishallinnoinnin kehittämisen neuvottelukunnasta

Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry, Sanasto rf (jäljempänä Sanasto) kiittää mahdollisuudesta lausua yhteishallinnoinnin kehittämisen neuvottelukuntaa koskevasta asetusalunnoksesta. Sanasto on kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö, joka valvoo kirjallisuuden tekijöiden oikeuksia ja etuja. Edustamme lähes 7000 suomalaista kirjallisuuden tekijää. Sanaston jäsenjärjestöjä ovat Finlands svenska författareförening rf, Suomen Kirjailijaliitto ry, Suomen kääntäjä ja tulkkien liitto ry sekä Suomen tietokirjailijat ry.

Yleistä

Tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista annetun lain (1494/2016, jäljempänä ”yhteishallinnointilaki”) yksi keskeinen tavoite on läpinäkyvyyden lisääminen tekijänoikeutta hallinnoivien organisaatioiden toiminnassa sekä näiden suhteessa tekijöihin, oikeudenhaltijoihin ja teosten käyttäjiin. Yhteishallinnoinnin kehittämisen neuvottelukunnan tulee sille yhteishallinnointilain 62 §:n 1 momentissa määritetyjä tehtäviä täyttäessään toimia omalta osaltaan läpinäkyvyyttä lisäten. Tämä taustaperiaate tulee huomioida myös sen toiminnasta säädettäessä.

Neuvottelukunnan toimikauden pituus

Yhteishallinnoinnin kehittämisen neuvottelukunnan toimikaudeksi on ehdotettu kolme vuotta. Toimikauden pituus on mielestämme tarkoituksenmukainen. Yhteishallinnoinnin kehittäminen on erityisasiantuntemusta vaativa tehtävä, ja on hyvä, jos neuvottelukunnan jäsenet olisivat riittävän kauan mukana kehitystyössä. Paras tuntemus tekijänoikeuksien yhteishallinnoinnista eri aloilla löytyy tavallisesti tekijänoikeusjärjestöistä. Kolmen vuoden toimikausi

sanasto

Korkeavuorenkatu 30 A, 00130 Helsinki
+358 9 5629 3300, info@sanasto.fi, sanasto.fi

mahdollistaa jäsenten mahdollisen rotaation esimerkiksi teosten käyttäjien edustajien kohdalla.

Neuvottelukunnan jäsenten määrä

Yhteishallinnon kehittämisen neuvottelukunnan jäsenten määrästä ja jäsenten edustamista aloista päätettäessä on luonnollisesti tärkeintä, että edustavuus on riittävän kattava ja monipuolinen ottaen huomioon neuvottelukunnalle yhteishallinnointilaissa annetut tehtävät. Tästä syystä on mielestämme välttämätöntä, että *kaikista* kotimaisista tekijänoikeusjärjestöistä tulee neuvottelukuntaan yksi jäsen. Tekijänoikeusjärjestöt ovat edustamansa luovan alan oikeuksien hallinnon ytimessä ja niiden asiantuntemus on neuvottelukunnan työn kannalta tärkeä. Mikäli varsinaisia jäseniä on puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi on 15, lienee tämä täysin toteutettavissa.

Tekijänoikeusjärjestöjä on tällä hetkellä Suomessa seitsemän (7): Sanasto, Kopiosto, Teosto, Gramex, Kuvasto, Tuotos ja Filmex. Tekijänoikeusjärjestöjen lisäksi neuvottelukuntaan tulisi valita hallituksen esityksen 119/2016 kohdan 3.10.5 mukaisesti oikeudenhaltijoiden, käyttäjien ja viranomaisten edustajia. Koska neuvottelukunnan puheenjohtajan ja sihteerin esitetään olevan viranomaisia, ei lisäedustajien tarvetta viranomaiskategoriaan liene. Näin ollen oikeudenhaltijoille ja käyttäjille voitaisiin varata yhteensä kahdeksan (8) paikkaa neuvottelukunnassa. Mikäli näillä ryhmillä on tarve suurempaan edustukseen, tulee neuvottelukunnan paikkoja lisätä esitetystä viidestätoista paikasta.

Neuvottelukunnan jäsenten määrää on syytä rajoittaa neuvottelukunnan työn tehokkuuden varmistamiseksi. Rajoittamista ei kuitenkaan tule tehdä tekijänoikeusjärjestöjen paikkojen kustannuksella, sillä niiden asiantuntemus on neuvottelukunnan työlle tarpeellista. Lisäksi neuvottelukunnan työn tuloksena mahdollisesti syntyvät alaa ohjaavat suositukset ja standardit koskettavat nimenomaan oikeuksia hallinnoivia järjestöjä. Jokaisella jäsenellä tulee myös olla henkilökohtainen varajäsen.

Neuvottelukunnan suunniteltu työskentelytapa

Yhteishallinnon kehittämisen neuvottelukunnan työskentelytavoista on varmasti kannattavaa tehdä alustavia linjauksia. Mielestämme yhteishallinnon kehittämiseksi tehtävälle työlle ja toimintatavoille on kuitenkin annettava riittävä vapaus ja mahdollisuus kehittyä tarkoituksenmukaiseen suuntaan. Neuvottelukunnan tehtävät täsmentyvät varmasti työn käynnistyessä ja pidämme perusteltuna, että niistä annetaan tarkempia määräyksiä neuvottelukunnan työjärjestyksessä.

sanasto

Korkeavuorenkatu 30 A, 00130 Helsinki
+358 9 5629 3300, info@sanasto.fi, sanasto.fi

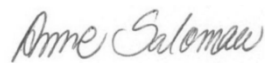

Neuvottelukunnan tulee voida asettaa tarvittaessa jaostoja käsittelemään esimerkiksi tietylle luovalle alalle tai käyttäjäryhmälle suuntautuvia erityiskysymyksiä. Hyvin spesifien kysymysten käsittely ainoastaan itse neuvottelukunnassa potentiaalisesti ruuhkauttaisi ja näin ollen hidastaisi neuvottelukunnan työtä. Jaostot voisivat erityiskysymyksissä toimia valmistelevana orgaanina ja tuoda asiat niiden luonteen niin vaatiessa käsiteltäväksi ja päätettäväksi varsinaiseen neuvottelukuntaan. Jaostoissa tulee olla edustettuna sen tekijänoikeusjärjestön nimeämä henkilö, jonka toimialaa jaoston käsittelemä aihe koskee.

Helsingissä 3. päivänä toukokuuta 2017

Virpi Hämeen-Anttila
Puheenjohtaja

Anne Salomaa
Toiminnanjohtaja

sanasto

Korkeavuorenkatu 30 A, 00130 Helsinki
+358 9 5629 3300, info@sanasto.fi, sanasto.fi

